

ИАКОВ АПОСТОЛДЫНГ САМАРАЗЫ

1

¹ Израильдин јер сайын чачылган он эки угына.

Слерге Кудайдын ла Иисус Христос Кайраканнын Иаков кулынанг эзен!

Кудайга бүдери ле ойгорлык

² Јүзүн-јүүр ченелтелерге учурап турганыгарда, оны бойыгарга улу сүүнчи деп бодогор, карындаштарым. ³ Слердин бүткенигер ченелтени өдүп, чыдамкайды тууйт деп, билип жадыгар. ⁴ Чыдамкай десе бойынын ижин түгезе этсин, слер сырангай јакшы, кемжикпеген, бир де тутак јок болзын деп. ⁵ Кемигерге ойгорлык јетпей турган болзо, ончо улуска тегин, каарып айтпай берип турган Кудайдан суразын, – ого берилер. ⁶ Је бүдүп, эмеш те аланзыбай суразын, ненин учун десе аланзып турган кижии салкынга айдадып чачылган талайдын толкузындый. ⁷ Андый кижии Кайраканнаг неме аларым деп сананбазын. ⁸ Экиленген санаалу кижии бойынын ончо керектеринде турумкай эмес.

⁹ Јокту карындаш бийиктедилгениле мактансын, ¹⁰ бай – јабыздылганыла, ненин учун десе ол өлөндөги чечек чилеп јоголып калар. ¹¹ Күн чыгып, изип баштайт, изүден өлөнгө какшайт, онын өнги өчүп, јаражы јоголот ине. Анайып бай да кижии бойынын керектериле кожо чалдыгар.

Ченелтелер

¹²Ченелтеге чыдажып турган кижиге жекичтү, ненин учун дезе, ол ченеделе, жүрүмнүн кайралын алар. Бу кайралды Кайракан Оны сүүген улуска берер болгон. ¹³Ченедип турган улустун кемизи де: «Мени Кудай ченеп жат» – дебизин, ненин учун дезе Кудайды кем де жаманла ченеп болбос, Ол Бойы да кемди де ченебейт. ¹⁴Же кажы ла кижиге акту бойынын кыязына жылбиркедип ле мекеледип ченелет. ¹⁵Кыча дезе, таап алып, кинчекти тууйт, эдилген кинчек – өлүмди тууйт.

¹⁶Бойыгарды аскырбагар, кару карындаштарым. ¹⁷Не ле жакшы сый, не ле толо кемдү жайалта өрөртинен, жарыктын Адазынан келет. Ол кубулбайт, ондо кубултанын көлөткөзи жок. ¹⁸Ол бисти Бойынын табыла, чыннын сөзиле тууган, бис Онын жайагандарынын баштамызы болзын деп.

Угар ла багар

¹⁹Билип жүрүгөр, кару карындаштарым: не ле кижиге угарга жылгыр болзын, сөс айдарга, чукулданарга бачымдабызын. ²⁰Кижинин чугулы Кудайдын чындыгын жайабайт ине.

²¹Онын учун не ле быжардан, бойыгарда толгон жаманга айрылып, жүрегерге тарылып турган сөсти жобожып алыныгар. Бу сөс жүрүмигерди аргадап алар күчтү. ²²Сөсти бүдүрүп жүрүгөр, жүк угуп жүрген болзогор, бойыгарды бойыгар мекелеп жадыгар, ²³ненин учун дезе, сөсти угуп, оны бүдүрбей жүрген кижиге, бойын күскүдөн көрүнүп турган кижидий: ²⁴ол бойына көрөлө, мынаар болгон, бойы кандыйын ол тарый ундып койгон. ²⁵Же кем жайым берип турган сырагай жакшы жасакты ондоп аларга кичеенип, ондо болуп жүрзе, ол ундынчан угаачы эмес, же керекти бүдүрөөчи болор, бойынын керегинде жекичтү болор.

²⁶Кемигер бойын кудайзак деп сананып, же тилин тудунбайт, оныгар жүрегин мекелейт, онын кудайзагында туза жок. ²⁷Ада Кудай алдында ару ла жек жок кудайзак болоры ол: өскүс-жабыстарга ла тул үй улуска ачу-коронында килемжи эдери, бу телекейдеги жаманга бойыгарды чеберлеери.

2

Экијүстенбегер

¹ Карындаштарым! Иисус Христос Кайраканыска, мактын Кайраканына, экијүстенбей бүдүгөр. ² Жууныгарга алтын жүстүктү, бай кийимдү кижиге кирзе, анайда ок уйан кийимдү жокту кижиге кирер. ³ Слер бай кийимдүни аярып, айдарыгар: «Сеге бого отурса жакшы», жоктузуна айдарыгар: «Сен ондо тур», эмезе «бого, будымнын жанына отур». ⁴ Бой-бойыгарды ылгап, жаман сагышту жаргычылар боло бергенигер ол эмес пе?

⁵ Угугар, кару карындаштарым: бүдериле бай болзын, Кудайдын Каандыгында энчи алзын деп, телекейде жокту жүргендерди Кудай талдап алган эмес беди? Ол бу Каандыкты Оны сүүген улуска берер болгон. ⁶ Слер дезе жоктуны жабыс көрдигер. Слерди байлар кыстап турган эмес беди, слерди жаргыга олоор апарып турган эмес беди? ⁷ Слер аданып жүрген жакшы атты олоор жамандап турган эмес беди? ⁸ *Бойынды сүүгендий, жуугынды сүүп жүр* деп, Чийимде айдылган кааннын жасагын бүдүрүп турган болзогор, жакшы эдип жадыгар. ⁹ Же экијүстенип турган болзогор, кинчек эдип, Жасак бузаачылар болуп каладыгар, ¹⁰ ненин учун дезе, ончо Жасакты бүдүрүп, же бирүзінде кинчек эткен кижиге, ончозында бурулу болуп калат. ¹¹ *Чайдам кылынба* деп Айтканы, *өлтүрбө* ок деген ине. Онын учун чайдам кылынбай, же өлтүрүп турган болзон, сен – Жасак бузаачы. ¹² Анайып, жайым берип турган жасакла жаргыладар улус чылап айдыгар, эдигер. ¹³ Быйанын жетирбеген кижиге быйан жок жаргы болор ине. Быйан жаргыдан бийик.

Кудайга бүдери ле керектер эдери

¹⁴ Кем бүдүп жадым деп айдып, же керектер этпей турган болзо, кандый туза, карындаштарым? Бу мынайда бүткени оны аргадап болор бо? ¹⁵ Карындажыгар эмезе сыйныгар жылангаш эмезе күндик курсагы жок жүрзе, ¹⁶ кажы бирүгөр дезе: «Амырыгар алып барыгар, жылыныгар, курсактаныгар» деп айдып, же олоорго эдиканына керектүзүн бербезе, кандый туза? ¹⁷ Анайып бүдери де: кем бүдүп, же керектер этпей турган, онын бүткени бойы тангынан бүткени де эмес.

¹⁸ Же кем де айдар: «Сен бүдүп жадын, мен керектер эдип жадым». Мен айдарым: «Керектер этпей бүдүп турганынды меге көргүс, мен бүдүп турганымды бойымнын керектеримле көргүзерим». ¹⁹ Кудай жагыс деп, бүдүп жадын ба? Жакшы эдип жадын. Шилемирлер де бүдүп, сертилдеп жадылар. ²⁰ Же керектер этпес кижинин бүткени туза жок деп, билер күүнин бар ба, куру кижиге?

²¹ Авраам адабыс Исаак уулын тагылга салып, эткен керектериле акталган эмес беди? ²² Көрүп турун ба, онын бүткени ле керектери колбулу болуп, бүткени керектер ажыра толо кемдү боло бергенин? ²³ Анайып, бичилген сөс бүткен: «*Авраам Кудайга бүткен, бу учун ол акту кижиге деп бодолуп, Кудайдын нөкөри деп адалган*». ²⁴ Көрүп туругар ба, кижиге эткен керектериле акталат, жагыс бүдүп жүргениле эмес. ²⁵ Анайып ок балыр жүрүмдү үй кижиге Раав та эткен керектериле акталган эмес беди? Ол кайучылдарды жуудуп алып, өскө жолло аткарган. ²⁶ Анайып ок эт-кан тын жокко жүрүм жок чылап, бүткени де эткен керектер жокко жүрүм жок.

3

Тил

¹ Карындаштарым! Мынан катуу жаргыла жаргыладарысты билип, ас дегенигер үредүчилер боло беригер. ² Бис ончобыс көп жастырып жадыбыс ине. Сөс айдып, жастырбай турган кижиге толо кемине жеткен кижиге болуп жат. Ол ончо эди-канын бойына бактырар аргалу. ³ Бат, биске уккур болзын деп, аттарды сулуктап, олоордын ончо эди-канын башкарып жадыбыс. ⁴ Бат, керептер де. Олор, андый жаан бойлоры, кандый да тын салкынга айдатса, олоорды кичинек тискин башкарат; керепчи кайдаар күүнзезе, оноор ууланат. ⁵ Анайып тил де. Ол эт-каннын кичинек үйези, же көп мактанат. Көр, кичинек от элбек агаштуу жерди өртөп койот. ⁶ Тил де — от, жаманнын кееркемжизи. Ол эт-каннын үйелери ортодо жүрүп, ончо эт-канды быжарсыдат, бойы таамынын одынан камылып, бастыра жүрүмисти өртөйт. ⁷ Кижиге не ле жайалганды: аң-куштарды, жылып, жорголоп жүрер тындуларды, талайдын тындуларын жобожыдат ла жобожыдып койгон. ⁸ Тилди дезе улустын кемизиге де жобожыдып болбойт: бу — токтодып болбос

јаман; ол өлүмдү коронло толо. ⁹ Оныла Кайраканды ла Аданы алкайдис, оныла ок Кудайга түңгейлеп јайалган улусты каргайдис. ¹⁰ Бир ле оостонг алкыш ла каргыш чыгат. Андый болбос учурлу, карындаштарым. ¹¹ Тонмоктын бир үйдинен тату ла ачу суу агат па? ¹² Смоква агаш май-агаштын јиилегин бүдүрип болбос, карындаштарым, эмезе виноградтын өөни смокванын јиилегин. Анайып бир тонмок тусту ла тату сууны агызып болбос.

Чын ойгорлык

¹³ Слердин кемигер ойгор ло керсү? Мыны јакшы кылыгыла, бойы јобош ло ойгор болуп эткен керектериле көргүссин. ¹⁴ Је жүрегерде ачу күйүниш ле арбаныш жүрген болзо, мактанбагар, чынга удур тогүн кере этпегер. ¹⁵ Бу өрөртинен келип турган ойгорлык эмес, ол јердийи, сезимдийи, шилемирдийи, ¹⁶ ненинг учун дезе кайда күйүниш ле арбаныш, анда аай-төй јок ло ончо јаман болуп јат. ¹⁷ Је өрөртинен келип турган ойгорлык баштапкыда ару, онон энчү, төп, уккур, буурсашла, јакшы керектерле толо, ылгабас ла ачык-јарык. ¹⁸ Чындыктын үрени энчү тужында, энчүни чеберлеген улуста үренделет.

4

Кайракан алдында јобожыгар

¹ Слердин бойыгарда өштөжү ле өөн-бөкөн кайдан келет? Үйелереерде јуулажып турган соот-јыргалду күүнигерден болбос по? ² Нени күүнзеп јадыгар, оны албайдыгар. Онын учун өлтүрип јадыгар. Күйүнип јадыгар, је јединип болбойдыгар. Онын учун өштөжип ле јуулажып јадыгар. Слерде јок, ненинг учун дезе сурабайдыгар. ³ Сурап турганыгарда, албайдыгар, ненинг учун дезе јакшыга эмес, соот-јыргалда кородорго болуп сурайдыгар.

⁴ Чайдам жүрүмдүлөр! Телекейдийине тартылганы – ол Кудайга удур өштөжү деп билбейдигер бе? Анайдарда, телекейдийине тартылар күүндү кижиге Кудайга өштү боло берет. ⁵ Эмезе Чийим мынайда тегин айдат деп сананып јадыгар ба: «Бистин бойыбыста жүрген Тын сүрекей күнүркеп сүйүйт»? ⁶ Је Кудай онон көп

јакшылык берет, онын да учун айдылган: «*Кудай оморкокторго удурлажат, јобожыгандарга јакшылык берет*».

⁷ Анайдарда, Кудайга багыгар. Көрмөскө удур туругар, ол слерден кача берер. ⁸ Кудайга јууктагар, Ол слерге јууктаар. Колдорыгарды јунугар, кинчектүлер, јүрекеригерди арутагар, экиленген санаалу улус. ⁹ Ачуланыгар, ыйлагар, сыктагар. Каткыгар ый боло берзин, сүүнчигер – кунук. ¹⁰ Кайракан алдында јобожыгар, Ол слерди кодүрер. ¹¹ Бой-бойыгарды јамандашпагар, карындаштарым. Карындажын јамандап эмезе карындажын јаргылап турган кижии, Јасакты јамандап, Јасакты јаргылайт. Јасакты јаргылап турган болзон, сен Јасакты бүдүрөөчи эмезин, бойыңды јаргычы эдип јадын. ¹² Јасак Чыгараачы ла Јаргычы јангыс. Ол аргадаар ла өлтүрер аргалу. А сен кем андый, јуук кижинди јаргылайтан?

¹³ Эмди угугар, мынайда айдып јүргендер: «Бүгүн эмезе эртен мындый да кала барарыс, ондо бир јыл јүрүп, садыжып, кирелте аларыс». ¹⁴ Слер керек дезе эртен не болорын билбей јадыгар, ненин учун дезе слердин јүрүмгер – ол суудан кодүрилеле, јоголып калар буу. ¹⁵ Онын ордына айдыгар: «Кайраканнын табы болзо, тирү јүрерис, оны эмезе мыны эдерис». ¹⁶ Эмди дезе улуркак болгоныгар учун мактанып јадыгар. Не ле андый мактаныш – ол јаман. ¹⁷ Анайдарда, јакшыны эдерин билип, оны этпей турган кижии кинчек эдет.

5

Байлар ыйлазын

¹ Эмди угугар, слер, байлар! Ыйлагар, сыктагар, – слерге кату-јобол келип јат. ² Байлыгаар чириди, кийимеерди күйе јиди. ³ Алтыныгар ла мөнүнигер татады. Олордын тады слерге удур керелеп, эди-каныгарды от чылап јиир: байлыкты бойыгарга калганчы күндерге јуудыгар. ⁴ Бат, ишчилер слердин кыраларды кестилер, слер дезе ологго төлөбөдигер. Эмди олог кыйгы-кышкыда. Олордын кыйгы-кышкызы Саваоф Кайраканга* угулды.

* Эртеги Кересте Кудайдын ады; тенгеридеги јуучылдардын Кайраканы дегени.

⁵ Слер жерде жүрүп, жажыркап ла сайрап жадыгар, жүрекеригерди сойотон күнге семирттигер. ⁶ Слер Актуны жаргылап, өлтүрдигер; Ол слерге удурлашпады.

Чыдамкай болуп, мүргүгер

⁷ Анайдарда, карындаштар, Кайраканнын келерине жетире узакка чыдамкай болугар. Бат, жер ишчи жердин баалу тўжўмин сакыйт, ого болуп жаскы ла кўски жаштар жааганча узак чыдажат. ⁸ Слер де узак чыдажыгар, жүрегеерди бек эдигер, ненин учун дезе Кайраканнын келери жуук. ⁹ Жаргыга кирбеске, бой-бойыгарга арбанышпагар, карындаштар. Бат, Жаргычы эжиктин жанында туру. ¹⁰ Кыйын-шырада ла узак чыдажарында темдек эдип, Кайраканнын адынан айткан жарчыларды алыгар, карындаштарым. ¹¹ Бат, чыдашкан улусты кижиктў деп адайдыс. Иовтын чыдашканын укканыгар, ого учунда Кайракан нени эткенин көргөнигер, ненин учун дезе Кайракан көп быйанду ла буурсак.

¹² Элден озо, карындаштарым, тенгериле де, жерле де, өскө-башка кандый да чертле чертенбегер, же жаргылатпаска, «эйе» дегенигер, «эйе» болзын, «жок» дегенигер, «жок» болзын.

¹³ Кемигер де шыралап жүрү бе? Мүргүзин. Кем де сүүнип жүрү бе? Сарназын. ¹⁴ Кемигер де оору ба? Серкпенин жаандарын кычырзын. Олор оны Кайраканнын адына болуп майлап, ол учун мүргүзин. ¹⁵ Бүдүп мүргүгени оору кижини аргадаар, оны Кайракан тургузар, кинчек эткен болзо, онызы ташталар. ¹⁶ Анайдарда, жазыларга, бой-бойыгар алдында кинчектеригерди алынып, бой-бойыгар учун мүргүгер. Акту кижинин тындылган мүргүзи көпти эдер аргалу. ¹⁷ Илия бистий ле кижини болгон. Же ол жанмырлабазын деп, жайнап мүргүүрде, жерде үч жыл ла алты ай жанмырлабаган. ¹⁸ База мүргүүрде, тенгери жанмыр берген, жер бойынын жиилегин өскүрген.

¹⁹ Карындаштарым! Кемигер чыннан аза берзе, кемигер де оны кайра бурыза, ²⁰ кинчектўни жастыра жолынан кайра бурыганы онын тынын өлүмнөн аргадап алар деп, ол учун көп кинчектер ташталар деп, оныгар билзин.